
закріплено право на справедливий судовий розгляд, яке полягає в тому, що кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків має право на справедливий публічний судовий розгляд протягом розумного строку незалежним та неупередженим судом, створеним на підставі закону.

Як видається, швидке та ефективне застосування таких кроків безперечно оптимізує процес звернення фізичних та юридичних осіб до суду за захистом і такого специфічного об'єкта як законний інтерес.

Література:

1. Балушка Н., Ванькович С. Право громадського інтересу у сфері охорони довкілля // Вісник екологічної адвокатури, Львів, №20, 2002.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю.С. Шемшученка. - Київ : Видавництво «Юридична думка», 2007.- 990 с.
3. Козак З., Тустановська І., Доступ до правосуддя з питань довкілля, посібник, - Львів: «Екоправо - Львів» - 2002. - 159 с.
4. Колодій А.М., Олійник О.Ю., Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні, Київ, Правова єдність, Всеукраїнська асоціація видавців, 2008.- 350 с.
5. Kommentar zur Zivilproze (ordnung. Herausgegeben von Hans-Joachim Musielak. Verlag Franz Vahlen Munhen 1999. Seite 386)
6. Малько А.В., Субочев В.В. Законний інтерес и юридическая обязанность // Государство и право. – 2007. - № 2.
7. Монтеске Ш. О духе законов. Изб..соч., М., 1995. – 543 с.
8. Проблемы науки гражданского процессуального права// под ред. проф. В.В.Комарова, Х.: «Право», 2002.
9. Рішення Конституційного Суду України від 1.12.2004р. № 18-рп/2004
10. Сакара Н.Ю.Право на звернення до суду за судовим захистом // Сучасні проблеми юридичної науки: стан і перспективи розвитку // Тези доповідей та наукових повідомлень учасників наукової конференції молодих вчених та здобувачів – Харків; Національна юридична академія України, 2005.
11. Сакара Н.Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах // Автореф. дис.канд. юр.наук, Харків, 2006.

МИТНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО

Резнікова Вікторія Вікторівна,

*к.ю.н., доцент кафедри трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права*

Розвиток зовнішньоекономічних відносин безпосередньо пов'язаний з переміщенням через митний кордон України товарів, предметів, транспортних засобів, що, в свою чергу, надає певних особливостей тому комплексу відносин, який виникає під час переміщення. Створення умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності можливо лише при забезпеченні реалізації прав, свобод та законних інтересів суб'єктів митних відносин. Конституційні норми щодо визнання пріоритетності прав і свобод людини передбачають демократизацію відносин між громадянами та органами влади. Водночас вкрай неефективним залишається дія цього нормативного механізму при наданні послуг як митними органами України, так і суб'єктами посередництва. Отже, забезпечення стабільного економічного

зростання країни залежить від розвитку зовнішньоекономічної діяльності, яка, в свою чергу, неможлива без створення цивілізованого ринку митних послуг, належної організації правових та організаційних засобів регулювання діяльності суб'єктів з надання послуг, зокрема посередницьких, у галузі митної справи.

Водночас, сучасний тип сервісної економіки передбачає не просте переміщення товару через митний кордон, а створення, так званого, „*митного продукту*” і, що не менш важливо, задоволення потреб споживачів даного митного продукту. В процесі створення митного продукту між учасниками відповідної логістичної системи виникають певного виду суспільні відносини, орієнтовані на просування товару через митний кордон. Ступінь участі в цих відносинах митних органів, а також включених до відповідних реєстрів митних брокерів, митних перевізників, власників ліцензійних митних складів буде різною, в залежності від виконуваних ними функцій. Однак, не зважаючи на різницю у виконуваних ними функціях, у ступені участі, вони всі мають єдине завдання – просування матеріального потоку через митний кордон з обов'язковим дотриманням всіх встановлених законодавством вимог. На відміну від митних органів, митні посередники не здійснюють функцій державного регулювання митною сферою, функції контролю та нагляду, - вони є лише суб'єктами господарювання, що здійснюють допоміжну митну діяльність (на комерційній основі, тобто з метою отримання прибутку), котра сприяє успішному функціонуванню зовнішньоекономічного сегмента економічної системи. При цьому, як відзначається у фаховій літературі, використання підприємницьких структур в митній сфері є цілком позитивним досвідом багатьох провідних держав з розвинутою сервісною економікою[1, 157].

Розвиток зовнішньоекономічних відносин неможливий без належного забезпечення митної справи, що передбачає створення митної та навколомитної інфраструктури, забезпечення реалізації прав, свобод та законних інтересів суб'єктів господарювання шляхом надання відповідних *послуг* (в т.ч. і посередницьких) *в галузі митної справи*. В свою ж чергу, розвиток митної на навколомитної інфраструктури є одним з вирішальних напрямків у формуванні ринку міжнародної торгівлі. У зв'язку з цим, з економічної точки зору, діяльність митних органів, як зауважує з цього приводу Н.М.Білоусова, слід розглядати як один з етапів на шляху просування (руху) товарів, котрий повинен не лише відображати державну політику, але й стимулювати діяльність учасників зовнішньоекономічної діяльності, створюючи при цьому необхідні умови для нормальних ринкових відносин[2, 161]. При цьому, діяльність навколомитних інститутів стає одним з важливих напрямків спрощення митних процедур, збільшення обсягів зовнішньоторговельних товарних потоків. Крім того, створення ефективної навколомитної інфраструктури в нашій країні зможе значно покращити результативність роботи митних органів і безпосередніх учасників експортно-імпорتنної діяльності, шляхом підвищення якості та зменшення витрат часу на проведення операцій з митного оформлення товарів. Таким чином, в умовах постійних змін митного законодавства, росту обсягів зовнішньоторговельного обороту та посилення конкуренції на міжнародних ринках все більш актуальною стає необхідність розвитку посередницьких структур (митних посередників), спроможних взяти на себе вирішення питань, що стосуються виконання митних процедур на професійній основі.

Митне посередництво у найбільш загальному вигляді (з економіко-правової точки зору) – це є господарська діяльність заснована на участі вітчизняних комерційних (підприємницьких) організацій в просуванні матеріального потоку (товарів і транспортних засобів) через митний кордон шляхом виконання посередницьких, логістичних операцій з внутрішнього митного транзиту, строкового зберігання на складі товарів, які перебувають під митним контролем, а також шляхом митного оформлення товарів і

транспортних засобів. *Формами здійснення митного посередництва* є діяльність митних брокерів, митних перевізників, власників ліцензійних митних складів. Конструктивно *митне посередництво* являє собою сукупність відносин, що утворюють собою певну систему *внутрішніх та зовнішніх господарських зв'язків*. Так, до складу цієї системи входять: 1) відносини, що виникають між учасником зовнішньоекономічної діяльності та посередником; 2) відносини між посередником та митними органами; 3) відносини між учасником зовнішньоекономічної діяльності та митними органами. Перші дві ланки утворюють в митному посередництві відповідно внутрішню та зовнішню сторони, і третя ланка – це результат здійснення митного посередництва. Отже, за допомогою митних посередників, між митними органами та учасниками зовнішньоекономічної діяльності встановлюються певні економічні та правові відносини. Суть цих економічних відносин полягає в встановленні господарських зв'язків між учасниками зовнішньоекономічної діяльності і митними органами через здійснення митних операцій, що забезпечують просування товарів і транспортних засобів через митний кордон.

За виконуваними *господарсько-правовими функціями*, митних посередників може бути диференційовано на *митних брокерів* (здійснюють декларування товарів і транспортних засобів); *митних перевізників* (здійснюють доставку товарів, які знаходяться під митним контролем); *власників ліцензійних митних складів* (здійснюють зберігання в межах встановлених законом строків товарів та транспортних засобів, які перебувають під митним контролем). Митні посередники можуть бути *універсальними та спеціалізованими*. Універсальність та/або спеціалізованість митного посередника визначається в залежності від виду товарів і транспортних засобів, з котрими митний посередник працює, оскільки він вправі обмежити свою діяльність виключно певним колом товарів у відповідності з товарною номенклатурою зовнішньоекономічної діяльності, видами транспорту чи певними митними операціями, або ж ні в чому не обмежувати своєї діяльності. Можливою є також диференціація митних посередників на *комплексних* (коли один суб'єкт господарювання є включеним одночасно до реєстрів митних брокерів, митних перевізників тощо, коли він вправі надавати весь комплекс посередницьких послуг в митній сфері) та *взькопрофільних* (коли митний посередник надає виключно один вид митних послуг, здійснюючи свою діяльність або як митний брокер, або як митний перевізник, або ж як власник ліцензійного митного складу).

Митний брокер є посередником в процесі *митного оформлення* товарів, тобто в процесі виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів. Натомість *митний перевізник та/або власник ліцензійного митного складу* здійснюють посередницьку діяльність щодо транспортування (перевезення) та/або зберігання (складування) товарів і транспортних засобів, які перебувають *під митним контролем*, яким є сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

Література

1. Чигак А.В. Институт таможенных брокеров: состояние и перспективы / А.В.Чигак, А.В.Смирнов // Таможенные ведомости. - 1997.- №7.- С.157-159.
2. Белоусова Н.М. Таможенное посредничество в системе торгово-экономических отношений: дис...кандидата экон. наук : 08.00.05 / Белоусова Наталья Михайловна. - Санкт-Петербург, 2000.- 209с.